

Nova jako važna postava.

Z dnem 28. junija t. l. je stopila nova, za vse odrasle može jako važna postava v veljavo; njo vedeti je vsakateremu nujno potreba, posebno, ker je zdaj v Avstriji vpeljana črna vojska. Le-ta postava ima, ako se ne izpolni, jako hude nasledke, kateri bi znali prav globoko in osodepolno seči v družbinsko življenje. Ker je torej nova vojaška postava vsakateremu vedeti tako rekoč dolžnost, hočem jo tukaj prevesti po izvirniku, ki je izšel dne 9. julija 1890 št. 37 in to sicer v domačem, kmetu razumljivem jeziku, pridenem pa še k besedi postavne opazke, ki se mi zdijo potrebne. Postava se glasi:

Postava od 28. junija 1890 čez kaznovanje taistih, kateri ne poslušajo ali ne ubogajo poziva ali poklica k vojaški službi in onih, kateri v to neposlušnost zapeljujejo.

§ 1. S pritrjenjem obedveh zbornic države, ukrenem Jaz sledeče: Vojaškega pregreška je kriv, kdor je vsled vojaške prisega zavezan in vojaškega poklica ne uboga; ako je ta neposlušnost ali neubogljivost neopravičena in trpi čez osem dni in to, kakor sledi:

1. Ako je bil vojak poklican k redni službi od svojega pristojnega poveljništva ali komande.
2. Ako je bil vojak poklican od Njih veličanstva presvitlega cesarja k nekoliki ali pa celi dopolnitvi cesarske vojske v vojskini red.
3. Ako izide poklic v času orožanja do ne oproščenih novincev ali do ne oproščenih nadomestnikov.
4. Ako izide poklic v času orožanja do častnikov v pokoji, ali na one brez dejanske službe.

Ta pregrešek je v času navadnega poklica, ako se ne uboga ali ne posluša in je v osmih dneh neopravičen, z ječo od treh mesecev do enega leta, in v času orožanja ali vojske pa z ječo od enega do pet let kaznovati. — Mladenci in možje, dobro si to vi zapomnite!

§ 2. Vojaškega prestopka pa je kriv, kdor je vsled vojaške prisega zavezan pa poklica ali poziva k vojaštvu ne uboga ali ne posluša, v sledečih primerljajih:

1. Ako je bil poklic k vojaški službi izdan, kakor se je poprej v § 1 omenilo, in on, kateri je bil k vojakom poklican, ne izostane čez osem dni.
2. Ako je bil poklic izdan k vojaški orožni vaji, ali k vojaški službi sploh, n. pr. ako so poklicani na novo potrjeni mladenči v vojake, da se izurijo.

3. Ako je bil poklic izdan k izredni stalni službi namestnikov ali nadomestnikov.

Prestopek v teh slučajih se kaznuje od enega do treh mesecev zapora. — Mladenci, ki še radi doma ostajate, ali pa popivate po krč-

mah, kedar vam je prvič k vojakom iti, dobro si to zapomnite.

§ 3. Vojaške osebe, katere niso vsled vojaške prisega zavezane, pa so dobile poklic k vojaški službi v času orožanja ali vojske, pa ne poslušajo ali ne ubogajo in izostanejo čez osem dni, krivi so pregreška in so kaznovati od šestih mesecev do dveh let zapora.

Ako pa izidejo poklici druge krati, tedaj je kriv taisti, kateri ne posluša ali ne uboga, prestopka in se bode kaznoval od enega do treh mesecev zapora. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Proséna vešča.

„Našo koruzo pa črvi jedó! Našega prosá so se pa črvi lolili!“ tako blizu so se pogovarjali minoli teden otroci mojega razreda. Ukazal sem jim, takoj drugi dan v šolo prinesiti po eden komad prosá in koruze, v katerih se nahaja ta neljubi gost. Prav začudil sem se, ko sem v roko dobil prosó z ovenelim látom in koruzo z večkrat prevrtanim stebлом. Ko sem pa steblo preklal, dobim v roko dva „črva“, koja sta vsled nepričakovanega odkritja ne malo ostrmela ter se pričela spenjati na vse strani. Po knjigi: „Die schädlichen und nützlichen Insekten in Forst, Feld und Garten von Dr. H. M. Schmidt-Gübel“ sem takoj in na tanko določil, da je „črv“ gosenica proséne vešče (Hirsezünsler — botys sylacealis).

Poslušajmo, kaj o tem škodljivcu piše naš nepozabljivi Erjavce v svoji zanimivi knjigi: „Naše škodljive živali v podobi in besedi“ na strani 252:

Proséna vešča je po spolu také različna, da so jo prej imeli za dve posebni vrsti. Samica je blede rujavo-rumenkasta in ima na prednjih krilih tri zveržene, jasno rujave pase in v sredi še dve taki lisi, ena je pikčasta, druga polumesečasta. Zadnja krila so na korenu sivo zaprašena in z dvema pasoma prepasana.

Samec je mnogo temnejši, rujavkasto siv in se izpreminja na škrlatasto; samo rese na prednjih krilih so blede rjaste, a na zadnjih pa rumenkaste. Na raztegljaj je nekoliko ožji od samice.

Metuljček se pokaže navadno meseca junija. Po dnevu je skrit in še le v mraku oživi in se osmucava okoli prosa. Zaplojena samica položi na vsako bilko po eno, po dve ali tri rumena jajčeca blizu gornje listne nožnice. Mlade gosenice, ki se za kacic 14 dni izvalé, zvrtaejo se v bilko in potem stržejo in dolbejo po njej navzdol. Napadena bilka obledi pred časom in ne naredi nikoli také obilne in bogate latí, kakor druge zdrave.

Gosenica je malo ne gola in svetla, zgoraj umazano-rujavkasta, spodaj belkasta. Vzdlž temnejše hrbtne proge stojite na vsacem obročku ob vsakej strani po dve črni bradovici. Tudi dušnice so črnikaste. Kakor smo zgoraj rekli, pomika se gosenica navzdol in ko je prosó dozorelo, prispela je dorasla gosenica v dno stebila do korenike, kjer tudi prezimi, kakoršna je. Še le prihodnje pomladi zabubi se v tencem svilnem zapredku.

Ako metulj ne najde prosa, odloži jajca tudi na konopljo, na hmelj in na koruzo, katere kvari prav tako, kakor proso.

Ker prošena vešča biva v strnišči, pokončaš jo, ako strnišče, kar moreš, globoko podorješ. Pri tem pride gosenica takó globoko pod zemljo, da ondi pogine, in če bi se tudi katera zabubila, gotovo metuljček ne pride na vrh. Še z večjim pridom pa zatreš veščo, ako jeseni pospraviš strnišče z njivi in je se žgeš. Razumeva se, da je s koruziščem treba tudi tako delati.

Anton Petriček, učitelj.

Sejmovi. Dne 5. septembra v Šentilji v slov. goricah, na Planini in pri sv. Vidu blizu Ptuja. Dne 9. septembra v Radgoni, v Gomici, v Kamnici, v Šentjurji v slov. gor., pri sv. Jederti, na sv. Gorah, v Vojniku, v Kapeilah, pri sv. Lovrenci na Prišlinu, v Rušah, v Gornjem gradu, v Zrečah, v Slivnici pri Mariboru, v Zibiki, na Tinskem in na Spodnji Polskavi. Dne 10. septembra v Dobji. Dne 11. sept. v Loki in dne 12. sept. pri sv. Petru v Radgoni.

Dopisi.

Iz Šaleške doline. (Svečanost.) Pri sv. Ani v Framu je bila dne 30. julija nenavadna svečanost. Obhajali so namreč ta dan 25. letnico gg. duhovni lavantske škofije, ki so bili leta 1865 v duhovnike vredjeni. Vdeležili so se te pobožnosti gg.: Simon Gaberc, Alojz Kos, Anton Kocuvan, Miha Plešnik, Jožef Sovič, Filip Vihar, vsi vredjeni 29. junija 1865 t. j. pred 25 leti in pridružila sta se njim tovarša Jakob Trstenjak in Fran Smrečnik, posvečena 17. julija 1864. Jubilante so osebno še pozdravili prijazni čestiti sosednji župniki Selnički, Polskavski in Slivniški. Prišli so pa gg. jubilanti večnemu Bogu se v najgorkejši pobožnosti, kakor je le katolški duhovni zmorej, zahvalit za prevažne dobrote božje prejete v 25 letih, prosit za božjo milostno pomoč v prihodnje, se spomnit in molit za svoje rajne brate, ter v bratovski ljubezni se pozdravit in med sebo se razgovarjat. Prostorna cerkev sv. Ane bila je v prekrasen prazničen kinč oblečena; zastave cesarske in narodne so vihrale iz stolpa in hramov; vbrano pritrkanje zvonov, grómenje iz topičev že na predvečer in drugi celi dan noter

do odhoda jubilántov oznanjevalo je redko slovesnost dneva. Na dan jubileja so ob 6. pri altarju sv. Ane se začele tihe sv. meše, pri katerih so pridni Framčani, ki so že pred prvo sv. mešo napolnjevali hišo božjo, z gínljivo pobožnostjo sv. rožnivenec molili, sv. zakramente prejemali in cerkvene pesmi prepevali. Ob 10. uri se je začela slovesna božja služba. Okoli 100 belo oblečenih in ovenčanih deklic je pred farov prišlo v procesiji po jubilate, njim v izbrani premili besedi k 25 letnici čestitalo, šopke delilo in zopet v procesiji v krasno cerkev vodilo. Ondi so jubilant Al. Kos v svoji znani zgovornosti nam razlagali pomen svečanosti in se ozirali na pretečenih 25 let in na bodoči čas, pa nam tudi povedali, da letnik jubilántov je bil nenavadno močen. V bogoslovje jih je vstopilo 22 mladih gospodov; iz bogoslovja pa jih je komaj 15 prišlo in izmed teh jih je sedaj živih samo 9. Beseda je bila milobna ter jubilantom in vernim premogočno srca ganila. Po pridigi so zahvalno sv. mešo g. Trstenjak popevali, mrtvaško sv. mešo pa g. Sovič, pri katerih sv. mešah so framska dekleta po cerkvi tako milo popevala, da so jih tujci morali občudovati. Po sv. meši so jubilanti v dušni mir svojih rajnih tovaršev bratov pri cerkvi zapeli „libera“, opravili mrtvaške molitve in s tem je bil konec lepe cerkvene slovesnosti. V farožu se je jubilantom ta čast zgodila, da so prijazni gg. predstojniki občin in g. nadučitelj njim čestitali k 25 letnici ter v čisti slovenski besedi njim srečno bodočnost želeli. Njim, lepo pevačim družicam in vsem pobožnim Framčanom naj bo hvala. Pri obedu, katerega so radodarni jubilant g. župnik Gaberc v farožu pripravili, so jubilanti v lepih napitnicah se hvaležno spominjali svojih prevzvišenih predpostavljanih, so drugi drugemu želeli še mnoga leta, ter si v roke segli, da se, če Bog da, hočejo čez 5 let zopet sniti. Bila je to res prav lepa slovesnost — za jubilate sicer milo-tužna, katero so g. župnik Gaberc v Framu priredili: Slava njim!

Iz Laškega okraja. (Obč. volitve.) [Konec.] Izid volitve dne 7. avgusta 1890 v občini sv. Krištofa nas jasno uči, da moramo biti vedno opazni, ter da ne smemo našim nasprotnikom nikdar in nikjer zaupati; kajti oni ne zbirajo veliko med sredstvi, s katerimi bi nas premagali; ker so na slovenskih tleh v manjščini, primejo precej za prvo boljše sredstvo, je li postavno, ali nepostavno, za to jim ni veliko mar, samo, da dosežejo svoj namen. Propad narodne stranke v občini sv. Krištofa naj bode vsem drugim občinam Laškega okraja v svarilo. Zapomnijo naj si ta slučaj posebno občani v Marija Gradu; v zadnjem času ondi niso namreč razmere, kar zadeva občinske služabnike, ne za picico boljše, kakor pri občini